

SKIP Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR

**Výroční zpráva o činnosti
v roce 1998**

**P r a h a
Únor 1999**

OBSAH	Str.
1. Úvod	3
2. Výkonný výbor	4
2.1. Vnitrospolkové aktivity	4
2.2. Odborná činnost	5
2.2.1. Legislativa	5
2.2.2. Projekty na rok 1999	5
2.3. Mezinárodní spolupráce	6
2.4. Ediční činnost	7
2.5. Sekce veřejných knihoven	8
2.6. Klub dětských knihoven	9
2.7. Komise pro automatizaci	10
3. Členská základna	10
4. Práce v regionech	11
01 Praha	12
02 Střední Čechy	12
03 Jižní Čechy	12
04 Západní Čechy	13
05 Chomutov, Most	13
06 Děčín, Litoměřice, Teplice, Ústí n.L.	13
07 Liberec, Jablonec, Česká Lípa	13
08 Východní Čechy	13
09 Jižní Morava	14
10 Severní Morava	14
5. Závěr	14
<u>Příloha 1</u> : Přehled uskutečněných odborných akcí a projektů v roce 1998	16
<u>Příloha 2</u>: Zpráva o hospodaření v roce 1998	20

1. ÚVOD

Psát zprávu o činnosti v letošním roce je obtížnější než v jiných letech. Jednak samozřejmě proto, že v září 1998 proběhl 3.řádný sjezd SKIP, na němž zazněla zpráva o činnosti za uplynulé období včetně aktuálních informací o roku 1998, a za druhé proto, že v září loňského roku došlo ve SKIP k významnému přelomu. Není možná běžně zvykem považovat za přelom v životě organizace výměnu představitelů či funkcionářů, domnívám se však, že v případě SKIP ke zlomu opravdu dochází. V září ukončila své předsednictví v naší profesní organizaci PhDr. Jarmila Burgetová. V její osobě byla personifikována ona pomyslná spojnice mezi minulostí SKIP (jeho krátkého trvání v letech 1968 - 1970) a jeho současností. Ona byla také spiritus agens znovuvyvoření SKIP v roce 1990 a po devět let jeho čelnou představitelkou. Všichni víme, že nejtěžší bývají začátky - získávání lidí, získávání důvěry, získávání kontaktů; hledání identity, hledání cest, hledání zdrojů, vytváření struktur, vytváření pozic, vytváření prostoru, proces sebeuvědomění a sebevyjádření. Nejde samozřejmě o proces ukončený a nelze říci, že toto všechno je jednou provždy za námi, právě naopak. A také samozřejmě přes nesporné a výjimečné zásluhy dr. Burgetové nelze hovořit pouze o úsilí jedinice. Jednak ze "staré gardy" ve SKIPových orgánech působili a stále ještě působí někteří kolegové (sama dr. Burgetová vykonává funkci místopředsedkyně), jednak se vedle nich po několika letech práce etablovali a důvěru členské základny získali kolegové mladší, z nich pak především PhDr. Vít Richter, který v druhé polovině roku 1998 vystřídal dr. Burgetovou ve funkci předsedy. Nový předseda a nový výkonný výbor převzali tedy vedení organizace, v níž je sice řada problémů, ale která má definováno poslání a cíl působení, konstituovanou členskou základnu, vytvořeny organizační struktury, do jisté míry stabilizován okruh výkonných funkcionářů a aktivistů, základy standardních procedur, za sebou řadu úspěšných aktivit a (bez nadsázky) velmi dobré kontakty a jméno v zahraničí a respektovanou pozici doma (s trochou trpkosti lze říci, že bohužel možná více respektovanou pracovními partnery, státními orgány a dalšími institucemi než některými profesními kolegy). To je jistě základ, na němž se dá budovat.

Nové orgány SKIP vstoupily také do nové a nelehké etapy v životě naší společnosti: hospodářská recese, nervozita ve společnosti, blížící se vstup do evropských struktur, akcelerace informačních technologií i požadavky uživatelů našich služeb - to vše mění tradiční a vžitě představy o oboru, o celé profesi i o nás samých, nutí nás měnit postoje, přístupy, modely chování i myšlení - měnit knihovnictví a měnit knihovníky.

S jakými předsevzetími vstoupil nový výbor SKIP před své členy, víme z Programového prohlášení schváleného sjezdem. Jde tedy o to říci si, co se udělalo pro jeho naplnění od září 1998.

2. VÝKONNÝ VÝBOR

2.1. Vnitrospolkové aktivity

Práce v prvním pololetí 1998 byla soustředěna především na přípravu nejvýznamnější akce roku - 3. řádného sjezdu SKIP. Výkonný výbor se sešel dvakrát, předsednictvo sedmkrát na řádných, ale také dvou mimo- řádných zasedáních. Přes nejrůz- nější obtíže (jako např.



vážnoucí komuni- kaci s ně- kterými regiony, obtíže při jednání s ně- kterými pracovní- ky ZČU v Plzni - zejména v období letních prázdnin) byl **3. sjezd SKIP** dobře zajištěn a proběhl včetně odborného pro- gramu podle na- šeho soudu úspěš- ně. Účast delegátů byla us- pokojivá, pracov- ní morálka dobrá, podařilo se splnit všechny předse-

vzaté úkoly. Do čela SKIP byl zvolen nový výkonný výbor, dozorčí komise i předseda. Schváleny byly nové **Stanovy**, které znamenají pro SKIP přechod k přímé demokracii, přijato bylo programové prohlášení jako obsahové východisko pro další činnost organizace. Na tomto místě je třeba vysoce hodnotit práci legislativní komise, která dopracovala návrhy stanov k definitivnímu znění. Sjezd musel vzhledem k ekonomické situaci (inlace apod.) schválit i nepopulární opatření - zvýšení členských příspěvků. U individuálních členů činí tedy od r. 1999 tato částka 150,-Kč.

Nový výkonný výbor se pak sešel v r.1998 dvakrát - zvolil nové předsednictvo, místopředsedu a tajemníka, členové předsednictva si rozdělili garance za jednotlivé oblasti činnosti. I někteří další členové výkonného výboru se přihlásili k práci na dílčích problematikách. Předsednictvo se sešlo třikrát.

Pro členy výkonného výboru a dozorčí komise byl uspořádán v prosinci odborný dvoudenní seminář v Havlíčkově Brodu s náročným pracovním programem.

Projednán a schválen byl nový **Jednací a Finanční řád, Pravidla hospodaření** a některé další organizační pokyny. Materiály připravila spolu s hospodářkou, Alenou Kvasničkovou, legislativní komise. Postupně se rozběhla a standardizovala komunikace elektronickou cestou. Byla schválena struktura regionálních webových stránek s úkolem jejich postupného naplnění a aktualizace v roce 1999, čímž by se měla dovršit náplň komplexní webové stránky SKIP na serveru Národní knihovny ČR

(http://www.nkp.cz/start/o_knihovnach/konsorcia/skip/index.htm)

2.2. Odborná činnost

Odborná činnost SKIP byla rozvíjena především v regionech a odborných sekcích a komisích. Stěžejní odbornou akcí, kterou pořádal i v r. 1998 SKIP ve spolupráci se Sdružením knihoven ČR a Ministerstvem kultury ČR, byla konference "Knihovny současnosti", tentokrát sklenutá obloukem od bilance historického vývoje českých knihoven po moderní informační služby a současnou problematiku doplňování fondů. Konference potvrdila - zvláště při jednání v sekcích - stoupající úroveň a také význam těchto akcí do budoucna.

Naopak pátý ročník soutěže na zpracování odborných prací musíme považovat za neúspěšný, a proto bylo rozhodnuto další ročník pozastavit. Klesající úroveň i počet prací (letos jediná - s čestným uznáním) vedou k otázce o smysluplnosti této aktivity, dostatečnosti propagace, kontaktu se studenty odborných škol apod.

2.2.1. Legislativa

Problematika legislativy se dostává do popředí zájmu většiny knihoven, proto se jí věnoval v průběhu roku také SKIP. Kromě **knihovnického zákona** se prioritní otázkou stávají autorská práva ve vazbě na výpůjční služby knihoven, a to zejména (ale nejen) u elektronických dokumentů. Postupně se z členů SKIP konstituuje skupina zájemců o tyto otázky. Specifické místo v této oblasti má právní řešení poskytování služeb po Internetu ve veřejných knihovnách. Jedná se o problematiku, kterou se SKIP velmi intenzivně zabýval koncem roku 1998 a zabývá dosud.

SKIP je zastoupen v pracovní skupině MK ČR, která připravuje nový knihovnický zákon. Předchozí iniciativa SKIP, která vyvrcholila právě v r. 1998 v přípravě návrhu paragrafového znění tohoto zákona zpracovaného na základě věcného záměru SKIP externími experty, byla uzavřena a nebude dále rozvíjena. SKIP se rozhodl podpořit iniciativu MK ČR a investovat do práce na knihovnickém zákonu maximum poznatků a zkušeností z výše zmíněné iniciativy.

Ve spolupráci se Státní technickou knihovnou předložil SKIP projekt do programu Rozvoje informační sítě veřejných knihoven na řešení autorskopravní problematiky elektronických dokumentů. Zároveň se podílí na evropském projektu CECUP (ten řeší rovněž tyto otázky; pro jejich řešení objevil SKIP vynikajícího spolupracovníka v osobě doc. JUDr. Martina Boháčka z VŠE v Praze). Členové SKIP se mohli rovněž vyjádřit k návrhu věcného záměru nového znění autorského zákona.

Prodloužením platnosti smlouvy mezi SKIP a ochrannými autorskými svazy byla i v r. 1998 vyřešena otázka poplatků za půjčování zvukových dokumentů v knihovnách (platí pro institucionální členy SKIP) a poplatek jim byl SKIP uhrazen. Byly zahájeny přípravné práce na řešení obdobné problematiky půjčování obrazových a zvukových dokumentů.

Aktivity SKIP v oblasti legislativy jsou od minulého roku - na základě dohody s Národní knihovnou ČR a Asociací knihoven ČR o vzájemné spolupráci a informovanosti - racionalizovány a vzájemně koordinovány.

2.2.2. Projekty na rok 1999

Vzrůstající aktivita členů SKIP na ústřední i regionální úrovni se projevila i v počtu projektů předložených do grantových programů Knihovna 21. století, Podpora projektů v oblasti literatury a v programu RISK. Celkem bylo předloženo 19 projektů. Na rok 1998 bylo akceptováno celkem 13 projektů, všechny byly realizovány (viz Příloha 1 a kapitola „Práce v regionech“). Většina projektů se týká vzdělávacích akcí určených odborné veřejnosti. Reflektují potřebu celoživotního vzdělávání knihovníků a respektují i anticipují nutnost prohloubení, resp.

inovace kompetencí v některých oblastech. Prioritní úlohu hrají kompetence v práci s informačními technologiemi a Internetem, dále pak kompetence v oblasti sociální komunikace a budování občanské společnosti. Touto tematikou se zabývá další z evropských projektů DECID, jichž se SKIP (v tomto případě ve spolupráci s Ústavem informačních studií a knihovnictví FF UK) účastní.

Navázána byla také spolupráce s MMR ČR a proběhla jednání o možnostech participace veřejných knihoven na grantovém programu pro obnovu českého venkova (zejména možnosti připojení malých knihoven na Internet) a některých dalších možnostech spolupráce.

2.3. Mezinárodní spolupráce

Mezinárodní spolupráci SKIP garantuje především komise pro zahraniční styky. Její předsedkyní se po sjezdu stala dr. J. Burgetová, která reprezentuje SKIP rovněž v sekci veřejných knihoven IFLA. Mezinárodní aktivity SKIP každoročně narůstají kvantitativně, ale i kvalitativně, což je v souladu s postupující integrací českého knihovnictví do evropského kontextu.

Spolupráce s knihovnickými spolky v Evropě

Především se jedná o spolupráci v rámci IFLA, v jejíchž stálých komisích pracovali členové - dr. Burgetová a dr. Kalkus. Aktivním členem stálého výboru sekce parlamentních knihoven IFLA je již druhé volební období dr. Sosna. Všichni tři se rovněž účastnili výroční konference v Amsterdamu. Pokračovaly dobré styky s německými knihovnickými spolky. 88. Bibliothekartagu ve Frankfurtu nad Mohanem se zúčastnila kolegyně A. Kysilková, sněmování



německých knihovníků v Hamburku byl přítomen dr. L. Kurka. Na zářijové výroční konferenci Sdružení rakouských knihovnic a knihovníků (VÖB) v St. Pölten předala předsedkyně VÖB paní dr. Sigrid Reinitzer za zásluhy o spolupráci stříbrnou medaili dr. Josefa Bicka dr. Jarmile Burgetové. Dále byly rozšířeny také styky se Spolkem francouzských knihovníků (ABF). Dr. A. Machová absolvovala stáž v pařížské Bibliothèque publique d'information (BPI) a poté se zúčastnila i národní

konference ABF v Bourges. Recipročně absolvovala v Praze pobyt paní Lasabatie z BPI a sjezdu SKIP se zúčastnil pan Alain Pansu, přední člen předsednictva ABF. Získané poznatky byly využity k přípravě zvláštního čísla Bulletinu SKIP o francouzském knihovnictví. Spolupráce se Spolkem slovenských knihovníků mimo jiné umožnila účast třem zástupcům SKIP (dr. Richter, Mgr. Houšková, Ing. Nivnická) na semináři INFOS a ing. M. Svobodové na konferenci Slovenské asociácie knižnic v Bratislavě. Opět recipročně se slovenští kolegové účastnili veletrhu Svět knihy a 3. sjezdu SKIP. Dva výjezdy (na rakouský sjezd veřejných knihovníků - u kol. M.

Kratochvilové pro nemoc a na maďarskou výroční konferenci - u kol.Ď.Stejskalové - pro administrativní nedostatky v regionu) se bohužel neuskutečnily a stejně tak nebyla využita nabídka na stáž v některé z rakouských vědeckých knihoven. Studijní stáže v Rakousku, nabídnuté Svazem rakouských veřejných knihoven (BVÖ), se zúčastnila kol. K. Kubašová.

Významnou akcí, na níž SKIP participoval v květnu, byla mezinárodní konference, pořádaná Open Society Institute, Radou Evropy, ALA a EBLIDA na téma "Informační společnost 21. století: Úloha knihovnických spolků". Komise pro zahraniční styky zajistila pro prezentaci SKIP na této konferenci zvláštní poster a informační materiály.

Podíl na mezinárodních projektech a akcích

SKIP se účastní – jak již bylo zmíněno - dvou evropských projektů: CECUP (Central and Eastern European Copyright User Platform). a DECID (Développepez des EuroCompétences en Information et Documentation). První se týká problematiky autorských práv, druhý pak stanovení a ověření profesních kompetencí v oblasti informační a dokumentační činnosti. Komise se dále podílela na organizaci mezinárodní knihovnické konference Veřejné knihovny v Evropě II (počátkem prosince v Praze) a česko-rakousko-bavorského semináře Knihovnické trendy II (5.-6.listopadu v Plzni).

Písemné materiály, překlady, dotazníky, korespondence

Zpracována byla řada překladů, vyplněno několik zahraničních dotazníků (např. rozsáhlý dotazník IFLA o čtenářské gramotnosti - s velkým podílem KDK a sekce VK), odevzdány cestovní zprávy ze všech zahraničních cest, připraveny pozvánky na sjezd SKIP ve třech světových jazycích, vedena rozsáhlá korespondence.

Zajištění pobytů zahraničních hostů v ČR

Zajištěny byly pobyty zahraničních účastníků sjezdu (z Německa, Rakouska, Polska, Maďarska, Francie, Slovenska), stáž paní Lasabatie (viz výše), dvaceti britských kolegů v září aj.

Zahraniční spolupráci (včetně pořádání společných akcí) navazují také regionální výbory SKIP, zejména v příhraničních oblastech (viz dále), což je třeba velmi ocenit. V této souvislosti je znovu třeba zdůraznit potřebu jazykových znalostí, zejména angličtiny a němčiny, členů SKIP, resp.kontaktování, evidování a zapojení jazykově připravených kolegů v regionech.

2.4. Ediční činnost

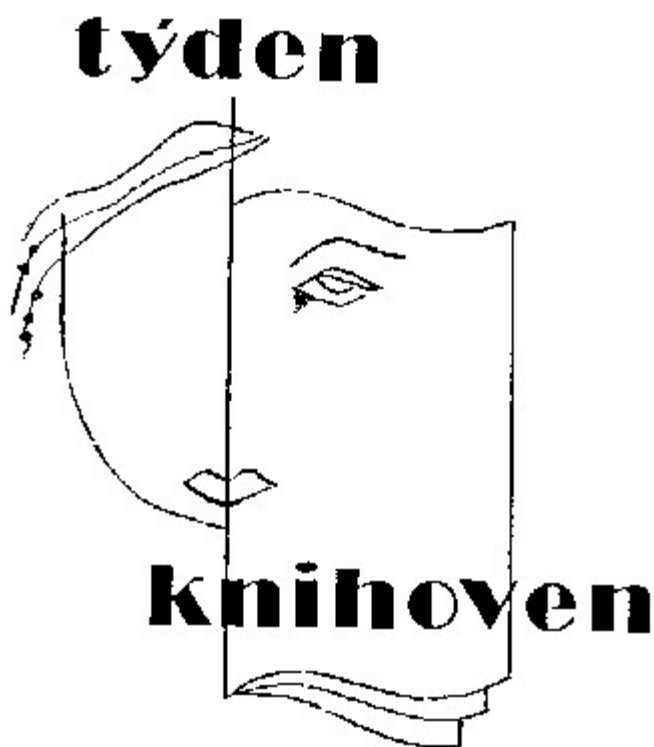
V roce 1998 pracovala pravidelně ediční komise.Výsledkem její práce byla především dvě čísla a jedno dvojčíslo Bulletinu SKIP, dále zvláštní číslo věnované francouzskému knihovnictví, které spatří světlo světa opožděně kvůli prodlení tiskárny.

V edici Aktuality SKIP vyšla práce L.Kurky „Přestavba služeb a rekonstrukce ústředí Městské knihovny v Praze“ a byl připraven sborník „Automatizace knihovnických procesů 1998“, který je výstupem z odborného programu na sjezdu SKIP. Sborník je rovněž od prosince ve výrobě. Třetí plánovaný sborník ze semináře Knihovny pro třetí tisíciletí, věnovaný výstavbě a rekonstrukcím českých knihoven, se opoždí vzhledem k tomu, že někteří autoři dosud nedodali své příspěvky. Ediční práce v podmínkách naší organizace, tzn. nevykonávaná profesionálně, ale dobrovolně, patří k nejnáročnějším a vyžaduje spoustu času i úsilí, mnohdy i pevných nervů v jednání s autory. Celé ediční komisi, a zejména jejímu předsedovi, patří dík za výsledky jejich práce, z nichž většina přináší SKIP i příjem finanční (prodej publikací, inzerce).

2.5. Sekce veřejných knihoven

Sekce veřejných knihoven v letošním roce pokračovala především ve své snaze o kontakty a lobbování ve Sněmovně a Senátu (proběhlo několik jednání v senátních a parlamentních výborech i s řadou poslanců a senátorů individuálně), rozšířila tyto kontakty o ministerstvo práce a sociálních věcí, ministerstvo pro místní rozvoj a samozřejmě rozvíjela spolupráci s ministerstvem kultury. Tato činnost se ještě zintenzivnila po podzimních volbách. Nejmarkantnějším výsledkem těchto snah a jednání je především pronikání problematiky knihovnictví a knihoven do povědomí nejen našich správních orgánů, ale i konkrétních poslanců, senátorů a politiků. Mnohdy je pak otevřená cesta k dalším jednáním i jiným knihovnám a organizacím. Snad jen mimochodem lze zmínit, že kolegyně ze sekce se účastnily cyklu seminářů pořádaných ICN, kde získávaly nové poznatky v této oblasti od zahraničních, především britských lektorů. V seminářích pak (alespoň v některých regionech) působily mezi účastníky z ostatních neziskových organizací jako zdaleka nejzkušenější, nejběhlejší a nejsebevědomější.

Sekce se ujímá všech podnětů z veřejných knihoven či partnerských organizací a institucí, jež by veřejným knihovnám mohly pomoci v jejich činnosti. Je třeba si např. uvědomit to, že projekt Česká kniha vznikl na základě více než ročních jednání se zástupci nakladatelů a spisovatelů o možnostech podpořit akvizici kvalitní současné české literatury do veřejných knihoven *právě na půdě sekce*. Na ministerstvu pro místní rozvoj byly projednány možnosti spolupráce s veřejnými knihovnami, formy jejich zapojení do programu Obnovy venkova i další aktivity směrem k obecní samosprávě, které již rovněž mají konkrétní podobu pomoci, zejména malým obecním knihovnám.



Sekce pořádá již tradičně Knihovnickou dílnu, akci, která má u veřejných knihoven velkou odezvu (na osmdesát účastníků), se zajímavým programem a řadou aktuálních informací. V r. 1998 toto plénum také vybralo ve dvoukolovém hlasování logo pro další rozsáhlou aktivitu sekce - Týden knihoven.

V pořadí druhý **Týden knihoven**, který vyhláší sekce jako propagační akci *všech* knihoven, byl zahájen zdařilou tiskovou besedou, zúčastnily se jej desítky knihoven, a to nejen veřejných, a měl veliký ohlas v médiích. Potěšitelný je nejen tento ohlas ve sdělovacích prostředcích všech typů, ale především narůstající počet knihoven, které se k Týdnu připojily, a stovky zajímavých, nápaditých a přitažlivých akcí, které pro veřejnost připravily.

2.6. Klub dětských knihoven

Klub je už tradičně hodnocen jako jedna z nejagilnějších sekcí. Má v současné době 102 členy a zdaleka to není počet konečný. Je ovšem pravda, že specifikou Klubu je jeho otevřenost i nečlenům SKIP, byť vedení Klubu usiluje o členství (individuální či institucionální) u každého člena (63 členové KDK jsou zároveň individuálními členy SKIP, 25 členů je pracovníky knihoven, které jsou členy institucionálními). Klub je vyhlášovatelem propagační akce Čteme všichni a výrazně se zapojuje i do akce Týden knihoven (obrazová, textová i mediální dokumentace je k dispozici v archivu KDK). Činnost Klubu je rozložena do celého roku s přirozenými vrcholy (Čteme všichni, Týden knihoven..) a je *p ř e d e v š í m* inspirativním zdrojem pro vlastní činnost knihoven, se vzdělávacím, metodickým a konzultačním prvkem, tedy tím, čím by měl SKIP být i v dalších specializacích našeho oboru. Navíc je KDK respektovaným partnerem dalším organizacím a institucím zaměřeným na mládež, a to z oblasti pedagogické (vysoké školy, PAU..), psychologické (Česká společnost pro podporu a rozvíjení čtenářství..), společenských organizací (IBBY..) i soukromých firem. V r.1998 byl také formulován první návrh specializačního kurzu pro pracovníky dětských knihoven, na němž se bude dále pracovat v r. 1999.

Z dalších aktivit:

- ve spolupráci s NK ČR proběhl seminář Informační výchova
- přednášky na semináři České společnosti pro podporu a rozvoj čtenářství na FF UK
- propagace a účast řady knihoven v akci Čteme všichni
- zajištění čtenářské ankety o nejhezčí dětskou knihu roku 1997 a anketa a udělení Ceny knihovníka za nejlepší knihu roku 1997 knize Marie Kubátové „Čarování s pohádkou“ (nakl. Artur)
- podkladové materiály pro MK ČR a ÚKR
- Region je místo, kde žijeme - tvůrčí dílna v rámci festivalu Jičín-Město pohádky
- ve spolupráci s PAU Kulatý stůl k problematice dětského čtenářství (zaslány dopisy ministru kultury a ministru školství)
- setkání KDK v Praze s exkurzí v Městské knihovně v Praze, ukázkami edukativní keramiky a nabídkou dalších aktivit pro dětské knihovny
- budování Databanky nápadů, scénářů a dalších metodických materiálů (tištěné výstupy pro členy) - připraveno 8 projektů do grantového programu Knihovna pro 21. století

S velmi aktivní činností začala také tzv. **regionální klubka KDK**, která navázala většinou velmi dobrou spolupráci s regionálními výbory :

Příbramsko-plzeňské klubko

- setkání v Příbrami s ukázkou využití tvořivé dramatiky, miniseminářem a exkurzí v Knihovně J.Drdy
- největší přispěvatel do Databanky

Jihočeské klubko

- dva semináře z cyklu Vliv komerce na uměleckou kvalitu dětské knihy

Východočeské klubko

- výrazná prezentace na regionální konferenci SKIP praktickou inspirativní ukázkou činnosti několika členských knihoven
- schůzky s diskusním programem a praktickými ukázkami práce, přednáškami odborníků z oblasti pedagogiky a psychologie

Severočeské klubko /liberecký region

- Seminář Nové formy a metody práce v humanitních předmětech a Psychologie učení (společně pro knihovníky a pedagogy)

Jihomoravské klubko

- semináře věnované dramatické výchově, počítačům v dětském oddělení
- tvůrčí dílny projektového vyučování

Severomoravské klubko

- v současné době pravděpodobně špička mezi regiony se systematickým přístupem ke vzdělávacím aktivitám, a to jak programovým, tak koncepčním, s jasným směřováním a v neposlední řadě vysokou účastí na jednotlivých akcích - seminář k práci s dospívající mládeží
- seminář k problematice výchovy ke čtenářství u mladšího školního věku

Kontakt s KDK prospívá i pražským "děckařům", kteří využívají některé nápady a nabídky KDK.

2.7. Komise pro automatizaci

Komise připravila v letošním roce seminář Elektronické dodávání dokumentů nikoli jako separátní akci, ale jako odborný program na sjezdu SKIP. O seminář byl velký zájem, o čemž svědčil vysoký počet účastníků. Snad jen časová tíseň, pro niž nemohly všechny příspěvky odeznít v plánovaném rozsahu, by bylo možné kritizovat. Jinak měl seminář velmi dobrou úroveň a připravovaný sborník z něj je netrpělivě očekáván odbornou veřejností.

3. ČLENSKÁ ZÁKLADNA

K 31.12. 1998 měl SKIP 863 individuálních a 258 institucionálních členů. Rozdělení členské základny je velmi nerovnoměrné. Téměř přesně však koresponduje s aktivitou vyvíjenou v jednotlivých regionech. Nejvyšší počty individuálních členů vykazují regiony 01 (Praha), 03 (Jižní Čechy), 04 (Západní Čechy) a 08 (Východní Čechy), následuje region 07 (Liberecko..). Vysoký počet institucionálních členů vykazují Východní Čechy, oba regiony moravské a Západní Čechy.

Tradičně nejnižší počet členů mají zbývající severočeské regiony a Střední Čechy. Také počet individuálních členů na Severní Moravě je vzhledem k vysokému počtu knihoven překvapivě nízký. Čísla samozřejmě nemohou vystihnout vše a jejich význam nelze absolutizovat. Zdá se však, že regiony, které o sobě dávají nejvíce vědět (kvantum i kvalita akcí, účast v jednotlivých komisích a sekcích atd.), jsou zároveň nejatraktivnější i pro odbornou veřejnost.

3.1. Členská základna k 31.12.1998

Region	individuální čl.	institucionální čl.
01 Praha	179	26
02 Střední Čechy	28	26
03 Jižní Čechy	127	26
04 Západní Čechy	141	38
05 Chomutovsko, Mostecko..	7	11
06 Ústecko, Děčínsko..	49	10
07 Liberecko...	97	6
08 Východní Čechy	107	44
09 Jižní Morava	70	40
10 Severní Morava	58	32

4. PRÁCE V REGIONECH

Všechny regionální výbory (některé ovšem se zpožděním) podaly informaci o své činnosti. Výkonný výbor se rozhodl více se v r. 1999 zabývat situací na Chomutovsku a Mostecku. Kromě mizivé členské základny vážně poněkud i komunikace s tímto regionem, obtížné je zjišťování dat a distribuce informací. Jako nejschůdnější řešení se zde stále jeví cesta ke sjednocení alespoň části severočeského regionu.

V ostatních regionech se, zdá se, konstituovaly funkční regionální výbory, které si leckde našly již i svou polohu, resp. okruh zájmů (01,03,04,08), na něž se soustřeďují či specializují. V některých regionech si SKIP pravděpodobně ještě místo hledá, ale i tam se situace jeví poměrně optimisticky (02,06,07,09,10). Proběhly regionální konference, které zvolily delegáty sjezdu, podaly návrhy na kandidáty do výkonného výboru i dozorčí komise, projednaly nové stanovy SKIP i další materiály. Západočeský a pražský region se významně podílely na zdárném zajištění a průběhu sjezdu SKIP. Víceméně pravidelně se scházely na jednání regionální výbory a zabývaly se úkoly uloženými výkonným výborem i úkoly vyplývajícími z vlastních plánů regionu. Dále v roce 1998 proběhla celá řada velmi zajímavých akcí, ať už v rámci grantových projektů nebo mimo ně, začalo několik nadějných dlouhodobějších aktivit, zkrátka lze říci, že v regionech se opravdu "něco dělo".

Většina regionů zpracovala a předložila projekty na granty MK ČR na rok 1999 a velmi intenzivně se věnovala propagaci a „spoluorganizaci“ Týdne knihoven.

Z činnosti regionů:

Region 01 Praha

- vydávání letáčku SKIPPY (SKIPové klePY) s informacemi pro členskou základnu
- exkurze - tentokrát do nově zrekonstruované Městské knihovny v Praze
- zájezd do košických knihoven a Knihovny Kroměřížska
- seminář Stav automatizace v českých knihovnách
- předložení projektu na Knihovnickou mapu Prahy (Magistrát hl.m.Prahy)
- předvánoční večer pro členy

Mimo to se pražští knihovníci zúčastnili některých akcí pořádaných jinými regiony, pomáhali zajistit akce Sekce veřejných knihoven a Klubu dětských knihoven. Velmi aktivně pracuje v Praze společná katalogizační komise ČIS a SKIP, která mimo jiné na Internetu vystavuje a aktualizuje Soubor autorit pro církevní a náboženské korporace činné v ČR

Region 02 Střední Čechy

Region se musel zprvu vyrovnat s některými organizačními a administrativními potížemi, ve druhém pololetí se však podařilo několik zajímavých akcí :

- exkurze (Parlamentní knihovna, SVK v Kladně a Městská knihovna v Praze)
- přednáška Americká literatura

Region 03 Jižní Čechy

Patří k neaktivnějším regionům, v němž se zároveň soustřeďuje základ Sekce veřejných knihoven SKIP, které regionální výbor významně pomáhá při organizaci jejích akcí. Jednou z významných aktivit jihočeských kolegů (kolegyň) je lobbování v zastupitelských orgánech všech úrovní (parlamentní výbor VKMT, senátní výbor petiční..., v r. 1998 také např. ministr práce a sociálních věcí aj.). Region také rozvíjí spolupráci s hornorakouskými knihovníky (např. účast na valné hromadě v Puchbergu aj.) Charakteristickým znakem je rovněž pravidelná účast zástupců tohoto regionu na všech vzdělávacích akcích pořádaných partnerskými organizacemi. Z jihočeského regionu také pochází snaha (zatím bohužel neúspěšná) o vytvoření sekce vysokoškolských knihoven.

- Literární Šumava - seminář společný se západočeským regionem
- zájezd po památkách středních a východních Čech (s exkurzemi v knihovnách)
- Malé podzimní setkání knihovníků v Písku za účasti pracovníků MK ČR a poslanců Parlamentu ČR
- Ekologie pro Šumavu - Fantazie Šumavy - seminář jihočeských a hornorakouských knihovníků v Klafferu

Region 04 Západočíechy

Západočíeský region žil po většinu roku dobrovolně přijatými povinnostmi kolem 3. sjezdu SKIP. Je třeba říci, že kolegyně a kolegové se postarali o příjemnou a přátelskou atmosféru a věnovali se obětavě všem delegátům a hostům. Za to jim patří velký dík celé organizace. Že při tom zvládli ještě celou řadu akcí, je obdivuhodné.

- školení Internet pro knihovníky veřejných knihoven
- školení základů práce s Windows a textovými editory (3 akce)
- několikaetapové školení k AACR II
- zájezd na knižní veletrh Svět knihy
- exkurze do Městské knihovny v Praze
- spolu s Jihočechy seminář Literární Šumava

Region 05 Chomutov, Most

- dvoudenní zájezd na Moravu
- exkurze v Knihovně J. Drdy v Příbrami

Region 06 Děčín, Litoměřice, Teplice, Ústí nad Labem

- distribuce vstupenek na knižní veletrh Svět knihy
- školení AACR II
- propagace organizace na webovských stránkách SVK Ústí n.L.

Region 07 Liberec, Jablonec, Česká Lípa

V regionu je trvalý problém se špatnou dopravní obsluhností, takže některé akce nemají naději na uskutečnění, je také nutné „distribuované“ informování členské základny, což se podařilo v regionu zajistit. Region za velmi důležitý informační pramen považuje Bulletin SKIP.

- zájezd na knižní veletrh Svět knihy
- zahraniční stáž (Rakousko)

Region 08 Východočíechy

Východočíeský region klade ve své činnosti velký důraz na vzdělávací akce. Jako inspirativní moment pro ostatní regiony uvádíme, že se nebojí ani akcí *víkendových*.

- beseda o díle Josefa Škvoreckého spojená s literární místopisnou procházkou
- víkendové setkání v Hradci Králové s plavbou po Orlici

- 6. knihovnický týden v Sobotce (Mateřština a historie, Toulky literární minulostí)
- semináře Praktické využití Internetu v knihovnách VČ regionu (celkem 4 akce)
- víkendové setkání v Novém Bydžově
- organizace soutěže o logo Týdne knihoven

Region 09 Jižní Morava

Jihomoravský region, jehož výbor se patrně v poslední době nejvíce "obrodil", vydává - dalo by se říci již tradičně - vlastní periodikum - Regionální Bulletin SKIP, který umožňuje aktuálnější informování členů o všech novinkách. Hlavní zásadou regionu je : raději méně akcí, o to však kvalitnějších

- kolegia knihovníků - první věnované otázce public relations, druhé besedě o aktuálních problémech s paní E. Kantůrkovou (MK ČR)
- exkurze do 7 knihoven v regionu
- účast na semináři 100. let veřejné knihovny v Prostějově

Region 10 Severní Morava

V regionu se vzdala své funkce nově zvolená předsedkyně a její funkci vykonává místopředsedkyně ing. M. Svobodová až do nové volby, která proběhne na regionální konferenci ve 2. čtvrtletí 1999. Výbor pocítuje problémy se získáváním nových členů, ale i se zajištěním účasti na jednotlivých akcích u části kolegů. Na druhé straně však aktivity např. pro pracovníky dětských oddělení (Klub dětských knihoven - viz výše) vykazují vysokou účast i zájem.

- 6. knihovnický týden v Rožnově pod Radhoštěm (práce s nábožensky inspirovanou literaturou)

5. ZÁVĚR

Z uvedeného výčtu akcí v regionech, odborných sekcích a komisích i ústředních orgánech se zdá, že rozsah činnosti i šíře jejího záběru je dostačující, v některých případech i obdivuhodná. SKIP reaguje na nové skutečnosti (zavádění Internetu, elektronické dodávání dokumentů, autorské právo ...) a neopomíjí ani tradiční oblasti činnosti (zpracování, výchova ke čtenářství..) a bolavé problémy v oboru (legislativa, spolupráce se státní správou a obecní samosprávou...). Pomalu, ale velmi uspokojivě se rozvíjejí kontakty se zahraničím a české knihovny i prostřednictvím SKIP vstupují do Evropy možná úspěšněji než jiné obory. Vzájemná informovanost se zvyšuje a zrychluje nejen prostřednictvím Bulletinu, ale také díky moderní informační technice. SKIP se etabluje jako významný partner na odborné scéně; veřejnost, média i správní orgány začínají knihovny i díky SKIP daleko více a reálněji vnímat.

Ve vnitrospolkové činnosti jsme jistější, postupy se standardizují, zvyšuje se jakási "obecná kultura" a profesionalita v oblasti jednání (zřetelný posun patrný např. na sjezdu v Plzni) atd.

A přesto : například poklesl počet členů v několika regionech, v některých významných knihovnách nemá SKIP svého zástupce, někteří vedoucí pracovníci SKIP stále nerespektují, je řada knihovníků, kteří nepovažují členství ve SKIP pro sebe za přínosné atd. atd.

Nejde samozřejmě o to udělat ze SKIP masovou organizaci nebo získávat formální členy. Nabízí se spíše příležitost udělat analýzu situace v každém regionu, vytipovat a oslovit kolegy s vysokou prestiží a autoritou, zainteresovat je v zajímavé (dosud třeba ve SKIP nerealizované) odborné nebo jiné činnosti, delegovat (nabídnout možnost delegace) je na stáže či jiné cesty do zahraničí zajišťované SKIP atp. Získání osobností s přirozenou autoritou znamená samozřejmě posílení prestiže organizace i v očích ostatních kolegů.

Cestou ke zvyšování prestiže a atraktivity SKIP je pak samozřejmě také úspěch jednotlivých aktivit, jejich smysluplnost a přitažlivost pro kolegy z oboru, jejich význam pro jednotlivé knihovny i obor jako celek, atmosféra na akcích, jejich ohlas v médiích, v obcích, u správních orgánů apod.

Tyto dvě polohy, tendence či snahy by měly být do budoucna pro nás rozhodující a zavazující, aby SKIP skutečně reprezentoval české knihovnictví - nebo alespoň to lepší z něj.

Na základě podkladů zpracovala Mgr. Zlata Houšková.

Zprávu schválil VV SKIP dne 10. února 1999 v Praze na svém 3. zasedání.

Příloha 1

Přehled uskutečněných odborných akcí a projektů v roce 1998

1. Název akce: Vzdělávání knihovníků - schopnosti jedince, jejich rozvoj a využití v týmu

Seminář se zaměřením na rozvoj týmové spolupráce navazoval na předchozí projekt výcviku komunikačních schopností. Seminář byl určen všem pracovníkům veřejných knihoven, především těm, kteří jsou v bezprostředním styku s veřejností. Důraz byl kladen na aktivní zapojení účastníků, praktické procvičování

Místo konání: Jindřichův Hradec

Termín konání: 26. - 28. února

2. Název akce: Literární Šumava 1998

Společné soustředění jihočeských a západočeských knihovníků, věnované spisovatelům, tvořícím na Šumavě nebo píšícím o ní.

Akce byly zaměřena na poznávání regionu Šumava, který zasahuje do obou krajů. Byla určena především knihovníkům veřejných knihoven, s cílem poskytnout co nejvíce podnětů pro práci s regionální literaturou a znalostí o regionálních autorech.

Vzhledem k tomu, že se v regionu setkávala literatura dvojjazyčná - psaná česky i německy, byly literárně historické přednášky zaměřeny nejen na českou literaturu. Součástí setkání byla i literárně-historická exkurze po památkách regionu.

Místo konání: Vyšší Brod, okres Český Krumlov

Termín konání: 11. - 14. května 1998

3. Název akce: 5. podzimní setkání knihovníků

Již po třetí se uskutečnilo pravidelné setkávání knihovníků pražské a jihočeské regionální organizace SKIP. Setkání bylo dvoudenní a uskutečnilo se v Okresní knihovně v Písku.

První den byl věnován večerní besedám se spisovatelem a významnými politiky (ing. Talíř, E. Kantůrková).

Druhý den byl věnován aktuálním knihovnickým tématům, např. přípravě nové legislativy, vztahům ke zřizovatelům apod. a diskusi k novým trendům v oblasti knihovnictví. Součástí setkání byla také valná hromada jihočeských knihovníků a výlet do okolí.

Místo konání: Okresní knihovna Písek

Termín konání: 18. 19. září 1998

4. Název akce: Vliv komerce na uměleckou kvalitu dětské knihy

Cyklus dvou jednodenních akcí navazoval na úvodní seminář z ledna 1997 („Současná literatura pro děti a mládež“), který vedl doc. PaedDr.J. Toman, CSc.

leden 1998: téma - Kýč v dětské literatuře

říjen 1998: téma - Kvalita současné ilustrace v dětské tvorbě

Akce byly spojeny s praktickými ukázkami a byly určeny pracovníkům dětských odd. veřejných knihoven, přednostně členům Jihočeského regionálního KDK SKIP. Cílem bylo zlepšit orientaci pracovníků dětských odd. v oblasti dětské literatury a naučit je efektivně reagovat a komunikovat s dětským čtenářem na dané téma.

Místo konání: České Budějovice

Termín konání: 29. ledna, 8. října 1998

5 . Název akce: Internet pro knihovníky veřejných knihoven

Uskutečnily se dva dvoudenní cykly přednášek pro knihovníky veřejných knihoven, především okresních a větších městských. Protože informovanost knihovníků o Internetu se začíná poměrně dost různit, byl tento seminář rozdělen na dvě části. První cyklus byl určen pro začátečníky a jeho cílem bylo seznámit je se základními oblastmi práce (teze: co je Internet, jak získat připojení, základní služby Internetu, WWW, české a zahraniční knihovny v Internetu, další informační zdroje). Druhý dvoudenní cyklus byl již určen pro pokročilejší uživatele a byl zaměřen na systém World Wide Web (teze: WWW a jeho možnosti, virtuální knihovna, české a zahraniční knihovny v Internetu, další informační zdroje, tvorba dokumentů pro WWW, jazyk html, konverze MS Word - html). Každého cyklu přednášek se zúčastnili různí účastníci. Přednášky se konaly v počítačové učebně Pedagogické fakulty Západočeské univerzity, vždy pro 10 osob, výuka byla zajištěna odborníky z řad Západočeské univerzity a z knihovnické veřejnosti.

Místo konání: Plzeň

Termín konání: leden- březen 1998

6. Název akce: Knihovnická dílna III.

Knihovnická dílna se stala již tradiční formou setkávání knihovnické veřejnosti, místem pro výměnu zkušeností z terénu i možností diskutovat o profesních problémech s významnými hosty z řad politiků.

Pořadatelem byla Sekce veřejných knihoven. Dvoudenní setkání v roce 1998 bylo rekapitulací dosavadního snažení členů sekce o zviditelnění veřejných knihoven, „inventurou“ navázaných kontaktů a výsledků následných jednání s orgány na různých úrovních parlamentu a ministerstva kultury v uplynulém roce. Program dílny byl doplněn o odbornou přednáškou - výsledky průzkumu stavu automatizace knihoven. Součástí programu byla i exkurze do rekonstruované Městské knihovny v Praze.

Místo konání: Praha

Termín konání: 22.4.- 23.4.1998

7. Název akce: INTERNET II. Praktické využití Internetu v knihovnách Východočeského regionu.

Druhý cyklus přednášek a instruktáží k zavedení Internetu ve veřejných knihovnách pro knihovníky východočeského regionu. Úvodní přednáška se uskutečnila na LF UK. Byla věnována obecnějším otázkám (Co je Internet, jak se připojit k Internetu, World-Wide Web, elektronická pošta ad.) s praktickými ukázkami na počítačích ve středisku výpočetní techniky LF. Druhá část cyklu proběhla ve Státní vědecké knihovně v Hradci Králové. Posluchači se seznámili s možnostmi využití Internetu pro knihovny a ve studovně, vybavené 8 počítači. Učili se vyhledávat informace se zaměřením na praktické využití jednotlivých bází dat.

Seminář připravil pracovníky menších profesionálních knihoven na jednání se svými zřizovateli o účelnosti zavedení a o možnostech využití Internetu v knihovnách.

Místo konání : Hradec Králové

Termín konání: 13. a 29. květen 1998

8. Název akce: VI. Knihovnický týden pořádaný v rámci festivalu ŠRÁMKOVA SOBOTKA

Předmětem projektu bylo uspořádání 6. cyklu odborných přednášek v rámci poetického festivalu Šrámkova Sobotka. Předcházejících pět ročníků bylo všemi účastníky vysoce hodnoceno po stránce odborné, knihovnické i širší kulturně vzdělávací. Těžištěm programu byla pestrá nabídka odborných literárních i jazykových přednášek, literárně vlastivědné výlety po stopách významných osobností kraje, široké spektrum kulturních pořadů a nenahraditelná osobní setkání a kontakty.

Místo konání : Sobotka

Termín konání: 1.7.- 7.7.1998

9. Název akce: Region je místo, kde žijeme

Celá akce bylo navázat na předchozí dva ročníky velmi dobře hodnocených knihovnických dílen. Dílna byla realizována v době konání festivalu Jičín - město pohádky, který se stejně jako knihovnické dílny, stal inspirací pro pracovníky veřejných knihoven se zaměřením na práci s dětmi a mládeží. Výsledky práce lektorek mohou pracovníce knihovnice využít při spolupráci se základními školami. Dílny se také účastnily samy děti. Záměrem dílen bylo seznámit děti ZŠ s historií i současností regionu, doplnit tak výuku ve školách, nabídnout knihovnu jako místo pro získávání informací.

Místo konání: Okresní knihovna Jičín

Termín konání: 1.- 3.10.1998

10. Název akce: Knihovna pro čtenáře - Knihovnický týden 1998

Popis projektu:

Pořadatelem akce byl oblastní výbor SKIP - Severní Morava ve spolupráci se Státní vědeckou knihovnou v Ostravě. Odborný program byl tematicky zaměřen na práci knihoven s českou a světovou náboženskou literaturou a dále přednášky o historickém vlivu náboženství na vývoj

společnosti. Setkání bylo určeno knihovníkům veřejných knihoven z České republiky a tradičně byli zváni i knihovníci ze Slovenska, čímž dostalo setkání mezinárodní charakter. Program setkání měl i vlastivědně poznávací část (seznámení s historickými a kulturními zajímavostmi regionu, návštěva kulturních zařízení a dobře pracujících knihoven.)

Místo konání : Rožnov pod Radhoštěm

Termín konání: 1.- 5.6.1998

11. Název akce: Knihovny pro informační společnost

Popis projektu:

Celostátní odborný seminář, který se uskutečnil v rámci 3. sjezdu Svazu knihovníků a informačních pracovníků. Seminář byl zaměřen na hlavní strategické cíle českých knihoven a jejich transformaci pro potřebu informační společnosti. Hlavní témata budou orientována na oblast a využití informačních a komunikační technologie, zejména na oblast elektronického dodávání dokumentů.

Součástí odborné akce byla i rozsáhlá výstava pomůcek, dodavatelů vnitřního vybavení knihoven a pomůcek, dodavatelů výpočetní techniky i softwaru a distributorů literatury.

Místo konání : Plzeň - Západočeská univerzita

Termín konání: 3. - 5. září 1998

12. Název akce: Dětský čtenář - jak získat nejmladšího a neztratit dospívajícího

Cyklus dvou jednodenních seminářů zaměřených na práci s dětskými čtenáři (předškolní věk a dospívající mládež).

Březen 1998 - téma: Jak pracovat zajímavě s dospívajícími čtenáři.

Listopad 1998 - téma: Jak motivovat budoucího čtenáře.

Obě jednodenní akce spojené praktickými ukázkami byly určeny pracovníkům dětských oddělení veřejných knihoven.

Cílem bylo ukázat pracovníkům dětských oddělení nové formy práce s nejmladšími čtenáři a naopak, jak zaujmout nejproblematictější skupinu dětských čtenářů - dospívající mládež.

Místo konání : Rožnov pod Radhoštěm - Městská knihovna

Havířov - Městská knihovna

Termín konání: 3. březen 1998 a 14. listopad 1998

13. Název projektu: Vydávání svazového periodika

Bulletin SKIP je informační periodikum určené knihovnické veřejnosti, přednostně členům SKIP, kterým je distribuován bezplatně. Přináší aktuální informace z činnosti SKIP, informace o pořádaných odborných akcích a příspěvky k odborné problematice knihovnictví z domova i ze zahraničí. Bulletin SKIP je nejrozšířenější knihovnický časopis v ČR, vychází od roku 1992 v nákladu 1700 výtisků. V roce 1998 byla vydána 4 čísla a jedno zvláštní číslo věnované francouzskému knihovnictví.

Příloha 2

Zpráva o hospodaření za rok 1998	
<u>Příjmy</u>	
Daněné příjmy	233 356,14 Kč
předplatné Bulletinu	3 760,00 Kč
prodej publikací	27 582,00 Kč
pronájem a inzerce	25 500,00 Kč
prezentace firem	54 874,00 Kč
pořádání akcí SKIP	100 700,10 Kč
stravné na sjezdu firmy	15 080,00 Kč
úrok IPB	5 860,04 Kč
Nedaněné příjmy	652 854,61 Kč
úhrada stravování na sjezdu z regionů	36 650,00 Kč
vratka	7 023,24 Kč
grant	102 319,19 Kč
úrok ČSS	4 448,71 Kč
příspěvky z regionů	239 137,00 Kč
dotace MK a MZV	173 650,00 Kč
dary	89 626,47 Kč
Příjmy celkem	886 210,75 Kč
<u>Výdaje</u>	
Výdaje odečitatelné	136 457,70 Kč
nákup materiálu	2 831,00 Kč
provozní režie	44 299,30 Kč
cestovné	40 340,00 Kč
ubytování	20 260,00 Kč
nájem	1 000,00 Kč
tisk	16 641,00 Kč
poštovné	2 175,00 Kč
dohody o provedení práce	8 200,00 Kč
daně	240,00 Kč
poplatky bance	471,40 Kč
Výdaje neodečitatelné	630 402,71 Kč
nákup materiálu	17 413,70 Kč
provozní režie	158 273,20 Kč
cestovné	86 554,50 Kč
ubytování	15 200,20 Kč
tisk	43 834,70 Kč
překlady	890,00 Kč
poštovné	30 315,50 Kč
dohody o provedení práce	50 273,00 Kč
daň z dohod	7 325,00 Kč
poplatky bance	25 757,96 Kč
příspěvek IFLA	42 248,35 Kč
vratky	30 580,00 Kč
dary	5 100,00 Kč
občerstvení	116 636,60 Kč
Výdaje celkem	766 860,41 Kč